

A Rát Mátyás-díj 2015. évi kitüntetettje: Pósa Zoltán

A Rát Mátyás-díj idei kitüntetettjének négy „kis hazája” van: Debrecen, ahol született, érettségizett, magyar-német szakot végzett az egyetemen, tanított. Újbuda, ahol lakik, ahol Gazdagréten a református gyülekezet aktív tagja. Balatonföldvár, ahol ír, alkot. Nemesradnót Gömörországban, ahol ősei éltek, ahol minden harmadik embernek ugyanaz a vezetékneve, mint neki.

Hölgyeim és Uraim! A Rát Mátyás-díj 2015. évi kitüntetettje: a Kutassy Máté, Korsós György, Barna Zoltán szerzői álnéven is író **Pósa Zoltán**.

Volt tanár, zenei könyvtáros, lelki gondozó a református szeretetszolgálatnál, újságíró, kritikus, rovatvezető, felelős szerkesztő, főszerkesztő, ma is író, költő. Ha jól számoltam, 16 lapnál dolgozott, 25 könyve jelent meg, ha hinni lehet az internetnek, 4000-nél több cikket, esszét, tanulmányt írt. Ahogy szövetségünk egyik tagja jellemezte: „Olyan, folyton változó, színes és mozgékony, önálló életet élő, göndör hajához hasonlító egyéniség ő, mint gyerekkorunk kedves játéka, a papírforgó”. Látszólag a kirívó ellentétek embere.

Nem volt könnyű indulása. Első munkahelyéről, mint partizánakció szervezőjét rúgták ki, a másodikról, mint a klerikális reakció képviselőjét, a harmadikról, mint ellenzékit. Első regényének megjelenését 1982-ben letiltották. A rendszerváltás előtt egyetlen könyve jelent meg.

Az áttörést a Film – Színház - Muzsika, majd a Magyar Nemzet jelentette. Első sorban kritikusként és kulturális újságíróként dolgozott, a Nemzetnél egyébként a frontember szerepét is betöltötte. Mindkét helyen mindig odafigyelt az egyházi témákra, a hitéleti értékekre, s ezt képviselő pályatársaival emlékezetes riportokat készített. Atyai jóbarátja volt Obersovszky Gyula, az írószövetségbe Jókai Anna ajánlotta, derűt sugárzó magatartásával szókimondósága ellenére, vagy éppen azért, sok barátot szerzett.

„Keresztyén, magyar nemzeti, a szónak klasszikus értelmében liberális avantgárd, nyelvburjánosztató, formaépítő prózaírónak, konzervatív, klasszikus formákban láttató költőnek, értékhalász irodalomtörténésznek, újságírónak tartja magát.”

Érdekesek regénycímei: Irodalmi dandy, avagy kora nyári üdvözet. Menekülés négy sávon. Mediterrán tintabúra. Egy freskó előzményei és következményei, avagy a hatosfogat felbomlása. S az a bizonyos egyetlen 1990 előtt megjelenő Ama török, amely a Paál István vezetésével országos hírűvé vált Szegedi Egyetemi Színpad világába, kulisszái közé és kulisszái mögé vezet el bennünket. Csontos János szerint „lényegében mindent megírt, amire az életkora kötelezhetné”. Hernádi Gyuláról írt monográfiájában nagy műgonddal és szeretettel állított emléket a megosztó személyiségű alkotónak. Pósa Zoltán népszerű szakmai körökben és az olvasók körében is.

Idén jelent meg orvosi szakkönyv vastagságú, két kötetes regénye, a „Seminoma, avagy kórház a város közepén”, amelyben a betegség pokolbugyrait helyenként humorral, s mindig rendületlen istenhittel ötvözi. Ez a regény Thomas Mann-i részletességgel ábrázolja a szerző daganatos betegségének Isten iránti háláról tanúskodó történetét. A realista mű nemcsak a kórházi élmények lecsapódása, hanem a lelki megigazulás története is.

Amikor a Rát Mátyás-díjat, Kutas László református szobrászművész plakettjét átadjuk, a Magyar Érdemrend tisztí keresztjével 2013-ban kitüntetett, József Attila-díjas Pósa Zoltánnak tiszta szívből kívánom, hogy még sokáig jusson ideje hobbyjaira, énekeljen népdalokat – jól-, mondjon verseket – rosszul, túrázzon a családjával, ússzon a Balatonban, hátha egyszer hosszában is átússza a Magyar Tengert, a Prúsz adventi vacsoráján és más rendezvényein érezze továbbra is a közösség építő erejét! S kívánom, hogy újságírói, írói munkáját az eddigiekhez hasonlóan folytassa, nyugdíjban létére ellenére, mindannyiunk örömére.

Novotny Zoltán